

Protocol preventie grensoverschrijdend gedrag

Versie 13-04-2023

Definitie van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag is een verscheidenheid aan gedragingen waar het gaat over het toebrengen van schade op fysiek, mentaal en/of emotioneel vlak. Dat kan op verschillende vlakken plaatsvinden, zowel lichamelijk, emotioneel of seksueel. Uit onderzoek van [Centrum Veilige Sport Nederland](#) wordt het volgende gesteld over grensoverschrijdend gedrag in de sport:

“Uit onderzoeken in de sport weten we dat grensoverschrijdend gedrag overal in de sport aanwezig is. Het kan dan gaan om zowel emotioneel als lichamelijk of seksueel ongewenst gedrag. De meeste meldingen vanuit de sport gaan over seksueel grensoverschrijdend gedrag als ongewenst foto’s maken of ongewenste aanrakingen. Bij lichamelijk ongewenst gedrag kan het gaan om een vechtpartij, maar ook iemand opzettelijk pijn doen. Sporters hebben ook veel last van emotioneel grensoverschrijdend gedrag. Denk daarbij aan schelden, discriminatie, pesten maar ook intimiderend taalgebruik.”

Grensoverschrijdend gedrag kan, maar hoeft niet uitsluitend, uit onderstaande punten te bestaan:

- **Fysiek ongewenst gedrag:** Slaan/duwen/trekken, etc., gooien van materialen, gedwongen sporten terwijl fysiek geblesseerd of uitgeput
- **Emotioneel ongewenst gedrag:** Pesten/buitensluiten, vernederen/beledigen, intimideren (onder druk zetten, bang maken, machtsmisbruik), discriminatie op basis van politieke/religieuze overtuiging, seksuele geaardheid, sekse, etc.
- **Seksueel ongewenst gedrag:** Ongewenste aanrakingen, ongewenst foto’s maken (in kleedkamer), aanranding, verkrachting

Grensoverschrijdend gedrag kan op alle niveaus en door elke betrokkene worden waargenomen/ervaren. Denk hierbij aan jijzelf en je teamgenoten, begeleiders en scheidsrechters, maar ook tegenstanders, ouders en toeschouwers.

Monza wil een veilige volleybalvereniging zijn, waar iedereen met plezier bezig is met volleyballen en zich thuis voelt. Met elkaar doen we er alles aan om zaken als pesten, conflicten, ruzies, discrimineren en seksuele intimidatie tegen te gaan.

Het is voor Monza heel belangrijk dat een ieder zich veilig en op zijn/haar gemaakt voelt. Het gevoel van thuiskomen, moet worden gevoeld. Het is belangrijk dat iedereen zich sociaal verantwoordelijk opstelt ten opzichte van de jeugdige sportbeoefenaar, zijn medespelers, ouders en familie waarvoor wij ons als vereniging moreel aansprakelijk moeten voelen.

In dit protocol willen we verhelderen hoe wij als vereniging willen toezien op de preventie van grensoverschrijdend gedrag en daarnaast toelichten welke stappen ondernomen worden indien signalen van grensoverschrijdend gedrag worden opgemerkt.

Preventie van grensoverschrijdend gedrag

Het is belangrijk dat grensoverschrijdend gedrag wordt voorkomen om individuen in de sport te beschermen. Daarom zet NOC*NSF in op preventie, zodat professionals en vrijwilligers in de sport zich bewust zijn van de vormen van grensoverschrijdend gedrag en deze vormen kunnen herkennen en melden. Preventie van grensoverschrijdend gedrag wordt via de [basiseisen sociale veiligheid](#) op vier manieren vormgegeven:

- **Verklaring omtrent gedrag (VOG)**

Alle vrijwilligers binnen Monza worden verplicht gesteld een VOG te kunnen overleggen. De VOG is een verklaring waaruit blijkt dat iemand geen strafblad heeft of dat het strafblad geen bezwaar vormt voor het doen van een bepaalde taak of functie binnen de vereniging. De aanvraag van de VOG is gratis voor verenigingen/vrijwilligers. Een VOG verloopt binnen Monza na 5 jaar. Daarna moet een nieuwe VOG overlegt kunnen worden.

- **Gedragscodes sport**

Om het voor iedereen veiliger te maken, heeft de NOC*NSF samen met haar leden (de sportbonden) gedragsregels voor sporters, trainers, coaches en scheidsrechters opgesteld. Dit alles in het kader om ongewenst gedrag te verkleinen. De video's staan op de website van Monza en zijn via [deze link](#) te bekijken.

- **Vertrouwenscontactpersoon (VCP)**

Een vertrouwenscontactpersoon biedt leden de mogelijkheid om in vertrouwen te praten over grensoverschrijdend gedrag. Bij de vertrouwenscontactpersoon kunnen leden terecht voor een vertrouwelijk gesprek. Dat kan gaan over pesten, seksuele intimidatie, agressie of discriminatie. Binnen Monza zijn altijd twee VCP's aangesteld, bij voorkeur een man en een vrouw. Voor meer informatie over de VCP en hun werkwijze kunt u de [VCP pagina](#) van Monza's website raadplegen.

- **Cursus of e-learning voor trainer-coaches**

Trainers en coaches hebben een belangrijke signaalfunctie voor het herkennen en voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Er zijn laagdrempelige, korte e-learnings en cursussen beschikbaar voor deze doelgroep, zodat zij zich bewuster worden van hun pedagogische rol als begeleider met als doel grensoverschrijdend gedrag te kunnen voorkomen. Een e-learning die hiervoor geschikt is, is [Een beetje opvoeder](#). Het volgen van deze e-learning is verplicht voor alle trainers en vaste coaches van Monza.

Signalen van grensoverschrijdend gedrag

Mocht (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag toch plaatsvinden, wordt er in de afhandeling een onderscheid gemaakt tussen vrijwilligers en leden.

- **Meldverantwoordelijkheid**

Alle leden van Monza hebben een *meldverantwoordelijkheid*. Dat houdt in dat als er een vermoeden is van grensoverschrijdend gedrag, er een melding gedaan zou moeten worden bij een begeleider zoals een trainer/coach/VCP/bestuurslid. De leden mogen dit geanonimiseerd doen. Binnen Monza onderstrepen we het belang van deze verantwoordelijkheid en vragen iedereen binnen onze club, binnen ieders mogelijkheden, vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden.

- **Meldplicht**

De begeleiders bij wie de signalen terecht komen hebben vervolgens een *meldplicht*. Dat betekent dat de vrijwilligers van Monza verplicht zijn deze (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag te melden bij het bestuur van Monza. De vrijwilligers mogen dit geanonimiseerd doen. Het bestuur van Monza heeft vervolgens de verplichting om via de [meldcode](#) te melding af te handelen.

- **Meldcode**

Zodra een melding van grensoverschrijdend gedrag bij het bestuur van Monza terecht is gekomen, zal zij via de kaders van de meldcode grensoverschrijdend gedrag (NOC*NSF) handelen. Deze meldcode is opgesteld om bestuursleden van sportverenigingen te ondersteunen bij een incident en grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken. Het afhandelen van een melding gaat via vijf stappen, waarbij het vernemen van de melding de eerste stap is. Vervolgens zal bekeken worden welke hulpverlening er eventueel ingeschakeld moet worden en worden hoor- en wederhoor gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen. In opvolging hiervan zal contact opgenomen worden met de (VCP van de) volleybalbond. In overleg met hen zal het incident aan de hand van het handelingskader beoordeeld en gewogen worden. Op basis hiervan wordt beoordeeld of de meldplichtig wordt gebleken in het landelijke Case management systeem Sport. De afhandeling van het incident wordt met de betrokkenen besproken.

Conclusie

Het is de taak van het bestuur van Monza om aan bovenstaande punten te voldoen of te faciliteren in de mogelijkheden tot uitvoeren, zoals het mogelijk maken een e-learning te volgen of het aanvragen van een VOG.

Het is echter wel van belang dat álle betrokkenen die bij Monza actief zijn zich aan de gedragscode houden. Onder de betrokkenen verstaan we de volgende doelgroepen:

- Leden
- Ouders van jeugdleden
- Alle begeleiders (trainers, coaches, scheidsrechters)
- Overige vrijwilligers (op zowel bestuurlijk, coördinerend, organisatorisch, uitvoerend en ondersteunend niveau)
- Tegenstanders tijdens wedstrijden

- Toeschouwers bij wedstrijden
- Externen tijdens evenementen van Monza

Zien dat iemand zich niet aan de gedragscode houdt en/of vermoedens van grensoverschrijdend gedrag – fysiek, emotioneel en/of seksueel – worden door alle betrokkenen gemeld bij een begeleider, VCP of bestuurslid. Zodra de melding (al dan niet geanonimiseerd) bij het bestuur terecht komt, wordt de meldcode in gang gezet.

Het bestuur van Monza behoudt zich het recht voor om verdere maatregelen te treffen wanneer de gedragscode door een van bovenstaande partijen (herhaaldelijk) niet gevolgd wordt.

Bronnen

Centrum Veilige Sport Nederland - Feiten, cijfers en documenten grensoverschrijdend gedrag:
<https://centrumveiligensport.nl/preventie/kennis-en-kunde/feiten-cijfers-en-documenten>

NOC*NSF - Basiseisen sociale veiligheid: <https://nocnsf.nl/media/6717/basiseisen-sociale-veiligheid.pdf>

NOC*NSF – Gedragscode: <https://www.vvmonza.nl/organisatie/gedragscode-meldplicht/>

Vertrouwenscontactpersonen Monza:
<https://www.vvmonza.nl/organisatie/vertrouwenscontactpersonen/>

E-learning 'een beetje opvoeder': <https://sportopleidingen.nl/sportopleidingen/386-een-beetje-opvoeder>

Meldcode: https://nocnsf.nl/media/nff0zb/181119_de-meldcode-gog-en-meldplicht-si-sport_def.pdf